

Genade voor Recht?

Manuel Nepveu

Het seniorentoernooi in Dieren was weer gezellig. Veel bekende gezichten, een prettig weerzien (Ha Evert, dat is tien jaar geleden!). Ik had ook niet anders verwacht.

Na de laatste ronde opperde mijn tegenstander dat ik misschien iets over het toernooi zou kunnen schrijven, misschien wel over onze partij. Hm, was dat laatste niet een brug te ver? Wie is er nu geïnteresseerd in ons geknoei? Terwijl ik dit schrijf komt het bij me op dat de Britten zoiets omfloerster zouden zeggen: *who would be interested in our attempts at chess?* Klinkt verfijnder, maar iedereen weet ondertussen precies wat er wordt bedoeld. Ik dwaal af, terug naar het voorstel. Het bleef rondspoken in mijn hoofdje. Met het onderstaande als gevolg.

Voor de eerste ronde van een toernooi is er altijd een toespraak. Verplicht. Zo ook in Dieren. Het mag duidelijk zijn dat zo menige schaker daar helemaal niet op zit te wachten. Ik zet mijn oren eventjes op zwart, zal ik maar zeggen. Na de toespraak komt dan de wedstrijdleider met de bekende standaardmededelingen en uiteindelijk "...En dan mag de zwartspeler nu de klok indrukken." In het onderhavige geval was het alsof mijn tegenstander en ik last hadden van 'schaakdiarree': we blitzten de eerste twaalf zetten er uit. Bekend terrein. Of toch niet? Mijn tegenstander deed iets ongebruikelijks op zet twaalf en ik gooide in blitzmodus de dertiende zet eruit, zonder eerst eventjes goed gekeken te hebben. En ja hoor: duidelijk niet de beste. Wat heet... ik kwam in een mindere stelling en moest keepen. Dat lukte, maar thuis vertelde mijn elektronische boezemvriend me haarfijn hoe mijn tegenstander mij om hals had kunnen brengen. Als ie twintig jaar jonger was geweest had hij dat geheid gedaan. Voor mij voelt de afloop dan ook als een gevalletje 'genade voor recht'. Wijze les voor ouden van dagen: niet gaan blitzen!

In ronde vier kreeg mijn tegenstander, die ik regelmatig bij het Kersttoernooi in Groningen aan het werk heb gezien, last van een seniorenmomentje. En dat terwijl hij nog maar zo'n zestig lentes telt. Natuurlijk was het slim om de zwartveldige lopers te willen ruilen... maar niet op het gekozen moment. Het ging om een 'small oversight' van slechts een halve zet diep. Geen loperruil, wel kwalverlies. Waarom hebben zijn grijze celletjes dit gemist, niet stevig aan de bel getrokken? Het eeuwige raadsel met betrekking tot de bedrading van het oudere brein. Toen ik mijn weerleggende zet had gedaan observeerde ik mijn tegenstander. Dat doe ik in zulke situaties altijd. Genieten, een slechte karaktertrek waar ik zeer aan gehecht ben. Deze tegenstander liet weinig merken, rechtte het ruggetje en spartelde kranig tegen. Helaas voor hem: het recht had zijn loop, geen genade.

In de laatste ronde mocht ik tegen Toon J. Niet verliezen en ik zou mijn groep winnen. Nu deed zich in het vroege middenspel een curieus moment voor. Ik zag een mogelijk paardoffer voor mijn tegenstander. Op het altijd linke veld f5. (Welke sterke schaker van heel vroeger zei ook alweer dat je alleen maar een paard op f5 hoefde te zetten om te winnen?) De zet verontrustte me echter niet, domweg – het juiste woord - omdat ik het sterkst mogelijke vervolg miste. Toon zag die zet ook, *plus* dat sterke vervolg, rekende er een tijd aan, maar durfde de zet uiteindelijk niet te spelen. Stel je voor dat er toch ergens een smerig

tussenzetje voor mij in zat... Dat is wat hij na de partij zei. Een ouderdomskwaaltje, dat gebrek aan zelfvertrouwen? Zou hij dit offer op zijn veertigste ook hebben laten lopen als hij nergens een concreet tussenzetje kon ontwaren? In de post mortem leek de zet tamelijk dodelijk en te vrezen tussenzetjes vonden we niet. Computerassistentie thuis liet zien dat de schade in werkelijkheid meeviel, mijn tegenstander zou 'slechts' een prettige plus hebben gehad. Maar dan had ik mij wel nauwkeurig moeten verdedigen. Zou mij dat ook gelukt zijn in de schrik (ongetwijfeld!) van het moment? Zoals het liep werd de partij remise. Kortom, ik ben hier degene geweest die goed is weggekomen.

Onder de streep: In de eerste ronde had ik *moeten* verliezen, in de laatste had ik zomaar *kunnen* verliezen. En in de voorlaatste ronde gaf mijn tegenstander me wel heel makkelijk een cadeautje. Deze drie uitkomsten lijken mij (on)behoorlijk leeftijd gerelateerd. Schaken als roulette? Ik vind het een weinig poëtischer om me voor te stellen dat Caïssa, ons aller Strenge Meesteres met het zweepje en de torenhoge naaldhakken, mij ditmaal gunstig gezind is geweest. Genade voor Recht?